

Bondesteinalder

- med hakke, spade, treard og sigd

Jakt og fiske var nok fortsatt viktig, men i stadig større grad ble menneskene etter hvert planteetere, og korn ble det viktigste matvaren. Det ble malt med stein på denne måten.

Øksa var et viktig redskap i det tidlige jordbrukssamfunnet. Den kunne brukes til å felle trær, men var kanskje først og fremst viktig for å kutte og få opp røtter der det skulle sås korn.

Sigder av stein ble brukt for å skjære åkeren. Foto fra Kulturhistorisk Museum i Oslo.

Omkring år 3000 opplevde både Eiker og andre bygder på Østlandet eei brytningstid med store forandringer. Det ser ut til at husdyrhold forsvant helt, etter at det i rundt tusen år hadde vært en viktig del av økonomien. Det kan ha sammenheng med at klimaet, og spesielt vinteren, ble kaldere. Det kan pogså ha sammenheng med at det som fantes av tilgjengelig dyrebeite nå var så utpint at det ikke lenger var mulig å livbnære seg som husdyrnomader.

Det gikk imidlertid bare et par hundre år før jorbruket igjen var på frammarsj. Denne gangen var funnene så forskjellige fra tidligere tider at det kan virke som om jordbruket ble inbnført på nytt, ved at nye mennesker vandret inn i landet og enten bløandet seg med eller fortrengte dem som bodde der fra før.

Denne nye kulturen kalles gjerne «stridsøkskulturen», etter de karakteristiske øksene, som antagelig har vært et viktig statussymbol. Den mest praktfulle øksa av dette slaget er funnet i Fiskumvannet, men også flere andre steder på Eiker er det funnet slike økser.

Enda viktigere enn stridsøksene var nok bruken av hjulet, og samtidig ble okser tatt i bruk som trekkdyr. Men aller viktigst var kunnskapen om hvordan en dyrket korn.

Stridsøksfolket brakte også med seg nye øksetyper - huløkser av flint - som kunne brukes til å felles skogen, og hakker og spader som kunen brukes til å bearbeide jorda, slik at det gikk an å så korn der. Det var primitive sorter somenkorn og emmer, men også forløpere for dagens hvete og bygg. Sist men ikke minst er det funnet sigder av stein fra denne perioden. Det var et nødvendig redskap når kornet skulle høstes.

Fiske og fangst mistet aldri helt sin betydning, men i løpet av yngre bondesteinalderen - en periode på rundt tusen år - gikk Eiker over fra å være et samfunn basert på jakt, fiske og husdyrhold til å bli et bondesaamfunn, der dyrking av korn kombinert med husdyrhold var grunnlaget for det daglige brød.